

En de winnaar is...olie- en gasgeld

De keuzeheren van de FIFA hebben met de toekenning van de organisatie van de wereldkampioenschappen voetbal van 2018 en 2022 aan Rusland en Qatar gekozen voor de financiële zekerheid van olie- en gasexporteurs. Dit is een wel heel bijzondere variant van rent-seeking. Kennelijk is in het huidige tijdsgewricht, het gewicht van de kredietwaardige overheids-garanties veel waard, meer in ieder geval dan een paar nachts slapen in The Dorchester.

Door
Coby van der
Linde

De biedingboeken van de andere kandidaten, met uitzondering van Australië dat zich ook een serieuze energie-exporteur mag noemen, steunen momenteel op meer wankele overheidsfinanciën dan wellicht bij de samenstelling ervan werd verondersteld. De buidel van veel landen puilt al uit van de overheids-garanties. Om daar voetbalstadions en allerlei infrastructuur aan toe te voegen, daarop zitten hun financiers niet te wachten. Dat de Spanjaarden kunnen bouwen weten we, maar de financiering van hun vlucht naar voren had ongetwijfeld tot kopzorgen geleid bij Frau Merkel. Hier en daar zal echter met opluchting zijn gereageerd. Zij geven de beker met plezier door aan de managers van de moleculen. Het zijn vooral de Engelsen die schamperen over

de toewijzing aan Rusland en ook hun verbazing over Qatar niet onder stoelen en banken steken. Met het geslaagde experiment in Zuid-Afrika is echter duidelijk geworden dat het voetbal niet kiest voor (voetbal)historie, maar voor de toekomst van integratie van meer landen in de voetbalfamilie. De Olympische familie was ze voor gegaan.

Brood en spelen

Voor Rusland is het organiseren van een dergelijk toernooi een belangrijke aanleiding om te investeren in bepaalde steden en regio's die via de normale wegen van binnenlandse besluitvorming maar moeilijk tot stand komen, ondanks de aanzienlijke inkomsten uit olie en gas. Door externe druk te zoeken, net als bij de Winterspelen in Sotchi, weet het land de investeringen in faciliteiten en infrastructuur wel te genereren. In Rusland is het aantal speelsteden een relevante factor, omdat daarmee de spreiding van de investeringen over het land gemakkelijker gerechtvaardigd kunnen worden. De verbindingen tussen die steden zullen omwille van het vervoer van de supporters een enorme verbetering moeten ondergaan. Tegelijk wordt met een dergelijk project een beroep gedaan op de nationale trots van de bewoners om de regering in zijn moderniseringsambities te steunen. Een interessante figuur en voer voor politicologen.

Voetbal als opmaat

In Qatar wordt het toernooi vooral aangeprezen als een project van en voor de Arabieren. De recente opmars van de Golfstaten heeft

de samenleving in dat deel van de regio getransformeerd. Bovendien herbergen de landen een jonge bevolking die geëntameerd moet worden actief deel te nemen aan de moderne samenleving. Een dergelijk groot project voor de relatief kleine staat zal veel pit vergen. Echter, het land heeft ook in een relatief kort tijdsbestek een immense gasexportindustrie opgebouwd en weet zich gesteund door veel grote ondernemingen. Ook zij zullen willen dat het toernooi een succes wordt. Bovendien zorgen de toernooien er voor dat de olie- en gasinkomsten een lokale bestemming kunnen krijgen, die bovendien het voorzieningenniveau zullen verbeteren. In Qatar bestaan grootse plannen om zonne-energie te gebruiken voor de koeling van de stadions. Voetbal als opmaat naar een diverse energiemix. In zowel Rusland als Qatar, kunnen de wereldkampioenschappen er voor zorgen dat de absorptie van een aanzienlijk deel van de olie- en gasinkomsten gericht kan plaatsvinden. Bovendien is het in deze economisch moeilijke tijden

een genereus aanbod van beide landen om de inkomsten uit olie en gas te willen delen met de voetbalsupporters van de wereld. Immers, een dergelijk toernooi kost vaak meer dan het opbrengt.

Energieke spierballen

Het geloof in de zekerheid van de olie- en gasinkomsten enerzijds en de ambities van de olie- en gasexporterende landen om zich te profileren op het wereldtoneel anderzijds, hebben geleid tot consternatie bij oude machten als Engeland. De wereld is in rap tempo aan het veranderen en voor de oude leidende naties is het maar moeilijk wennen aan een wereld waar ze niet langer meer automatisch de boventoon voeren. Wel is het te hopen dat de organisatie van het voetbalfeest niet de investeringen in de olie- en gasindustrie in de weg zal zitten. Immers, het oogsten van warmte van de verhitte gemeederen op een tribune is technologisch nog een paar bruggen te ver en zullen we het nog een tijdje moeten doen met de olie- en gasrijkdom van beide landen. ■

